

Ambulante Onderwijskundige Begeleiding voor leerlingen en studenten met een visuele beperking

Visio

Gewoon naar school, mét begeleiding

Wat ziet mijn leerling en wat niet? Zijn er aanpassingen nodig in de klas? Vinden mijn klasgenoten mijn hulpmiddelen niet raar? Wordt mijn zoon sneller gepest, omdat hij blind is? Kan mijn dochtertje meedoen met gym?

Als een kind met een visuele beperking regulier onderwijs volgt, gaan heel veel schoolzaken gewoon zoals ze altijd gaan. Sommige dingen gaan anders. Dat kan vragen oproepen bij u als leerkracht of ouder, maar ook bij uw kind of bij een medeleerling. Bij Koninklijke Visio hebben we gespecialiseerde leerkrachten die deze vragen kunnen beantwoorden en die een leerling met een visuele beperking begeleiden bij alle schoolzaken die een beetje anders zijn. Deze ambulante onderwijskundig begeleiders (aob'ers) ondersteunen niet alleen de leerling, maar ook de leerkracht(en) op school.

In de buurt naar school

Ook voor kinderen met een visuele beperking is het fijn om in de eigen omgeving naar school te gaan of een opleiding te volgen. Net als de kinderen om hen heen. Dankzij de ondersteuning van ambulante onderwijskundig begeleiders van Visio kunnen de meeste leerlingen met een visuele beperking naar regulier of andere vorm van speciaal onderwijs.

“De moeder van Floris, heeft zijn groepsleerkracht uitgelegd waar ze op kan letten. Als er op het bord bijvoorbeeld cijfers staan van een tot twintig, kan ze die bij Floris beter op zijn tafel plakken. En kopieert ze voor de leerlingen A4-tjes, dan kan ze dat voor Floris het beste op A3 doen. In de klas mag Floris als enige opstaan en naar het bord lopen om iets beter te zien. Bovendien heeft hij twee tafels: één vooraan, voor als er iets uitgelegd wordt en één in de klas om in een groepje te kunnen werken. Dat is gezelliger.”

Annemiek de Jong (42) moeder van Floris de Jong (7)

Begeleiding op maat

Het doel van ambulante onderwijskundige begeleiding is dat een kind ondanks zijn visuele beperking zo goed mogelijk deel kan nemen aan regulier (speciaal) onderwijs. De aob'er bekijkt samen met de leerkrachten op school wat de leerling daarvoor nodig heeft. Het kan gaan om speciale hulpmiddelen, zoals een laptop met vergrotingssoftware of lesmateriaal in braille, maar ook om betere verlichting, of extra tijd bij proefwerken. Het geven van adviezen en het aanleren van vaardigheden is maatwerk, gericht op de specifieke situatie van de leerling.

Ambulante onderwijskundige begeleiding richt zich op scholen met een of meer leerlingen met een visuele beperking, die daarvoor geen speciale voorzieningen hebben:

- basisonderwijs (bao, sbo)
- voortgezet onderwijs (pro, vmbo, havo, vwo)
- middelbaar beroepsonderwijs (mbo)
- ander speciaal onderwijs (so, vso)

Ook begeleidt de aob'er leerlingen in de overgangsfase naar hoger beroepsonderwijs (hbo) en wetenschappelijk onderwijs (wo).

Samen aan de slag

Bij aanvang van de begeleiding en aan het begin van elk schooljaar stelt een aob'er een begeleidingsplan op, in nauw overleg met de school, de leerling en de ouders. Uitgaande van de hulpvraag, onderzoeksgegevens en eigen observaties, beschrijft de aob'er hoe het kind zo goed mogelijk deel kan nemen aan het onderwijs. Ook staan in het begeleidingsplan de afspraken tussen de ambulant onderwijskundig begeleider en de school en de doelen waaraan de aob'er met het kind gaat werken. Bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van een begeleidingsplan, houdt de aob'er rekening met de manier van werken op school.

“Ik vind het fijn om met Stef, mijn aob'er te praten over school en over hoe ik iets het beste kan aanpakken. Tekenen met een dikke pen is bijvoorbeeld handiger dan met een potlood. En mijn vergrootte wiskundeboeken heb ik weer ingeruild voor normale boeken en een leesloep. Ook vind ik het prettig dat Stef de leraren uitlegt wat ik heb en hoe zij daar het beste mee om kunnen gaan. Door simpele tips als groter schrijven op het bord, dikker krijt gebruiken en extra tijd voor een proefwerk, zijn de lessen voor mij een stuk minder vermoeiend.”

Bjorn Kluitmans (12)

Taken van de ambulante onderwijskundig begeleider

De aob'er informeert de school, de ouders en medeleerlingen van de leerling over de visuele beperking en de gevolgen daarvan. De leerling krijgt zelf praktische tips en adviezen voor het omgaan met de visuele beperking. Soms zal de aob'er individueel met een leerling werken, bijvoorbeeld door brailleles te geven of kijkstrategieën aan te leren.

De ambulante onderwijskundig begeleider adviseert de school over de keuze en aanschaf van leer- en hulpmiddelen en aangepast meubilair. Verder denkt de ambulante onderwijskundig begeleider mee over de toekomstmogelijkheden van de leerling en informeert hij de school en de ouders over de wettelijke en financiële regelgeving.

Voor vragen die buiten de eigen expertise vallen, zal de ambulante onderwijskundig begeleider leerkrachten en ouders doorverwijzen. Ook zal de aob'er relevante activiteiten en trainingen van Visio Revalidatie & Advies onder de aandacht brengen. De aob'er is kortom de contactpersoon bij alles wat op school komt kijken bij de visuele beperking van de leerling.

Cursusaanbod

Jaarlijks organiseert Visio cursus- en studiedagen om leerlingen, leraren, ouders en andere betrokkenen extra te ondersteunen. Zo is er bijvoorbeeld een fietscursus voor slechtziende kinderen, een studiedag voor jongeren die gaan studeren en een cursus voor wiskundeleraren met een brailleleerling in de les. De bijeenkomsten zijn niet alleen bedoeld om specifieke kennis op te doen, maar ook om informeel collega's of lotgenoten te ontmoeten. Een overzicht van het cursusaanbod staat op onze website: www.visio.org.

“De eerste keer dat ik er mee geconfronteerd werd dat ik anders was dan andere kinderen was in groep 2 van de lagere school. Ik kreeg toen apart brailleles van mijn aob'er. Van jongs af aan heb ik begeleiding gehad vanuit Visio. Ik bezoek nog regelmatig cursussen, zoals laatst een cursus wiskunde voor mij en mijn wiskundeleraar en een cursus voor brugklasleerlingen. De overstap naar de middelbare school vond ik heel spannend, maar na een week was ik gewend.”

Megan Houwers (13)

Op weg naar zelfstandigheid

De begeleiding is gericht op het steeds zelfstandiger functioneren van een leerling. Op de basisschool krijgt een leerling begeleiding in de klas. In het voortgezet- en beroepsonderwijs begeleidt de aob'er wat meer op afstand en neemt de frequentie doorgaans af. De begeleiding richt zich meer op het lerarenteam en op de vragen die de leerling heeft. De ambulante onderwijskundig begeleider krijgt steeds meer een coachende rol.

Wie heeft de regie?

De verantwoordelijkheid voor het onderwijs aan de leerling ligt bij de school. In de onderbouw van het basisonderwijs zijn het vooral de ontwikkelingsbegeleiders van Visio die de leerkrachten op school en de ouders ondersteunen. In de loop van groep 2 gaan leerkrachten en ouders steeds intensiever samenwerken met de ambulante onderwijskundig begeleider. Vanaf groep 3 tot het einde van de schoolloopbaan van de leerling heeft deze laatste de regie over de begeleiding.

Aanmelding en bekostiging

Om een leerling aan te melden voor ambulante onderwijskundige begeleiding, kunnen ouders bellen naar het Cliëntservicebureau van Visio. Een medewerker brengt dan de vragen in kaart en geeft informatie over het verdere verloop. Na de aanmelding verzamelen we bestaande medische en oogheeskundige gegevens. Vervolgens nodigen we ouders en kind uit voor aanvullend onderzoek. De Commissie van Onderzoek beoordeelt of een kind in aanmerking komt voor onderwijskundige begeleiding. Als dat zo is, krijgt het kind een aob'er toegewezen.

Bekostiging

Ambulante onderwijskundige begeleiding is een basis-taak van de onderwijsinstellingen van Visio. Daarom zijn aan de uitvoering van deze begeleiding voor de leerlingen, hun ouders en de scholen geen kosten verbonden.

Scholen voor regulier basisonderwijs en voortgezet onderwijs ontvangen via Cluster 1 een bedrag voor extra formatie en/of de aanschaf van speciale leermiddelen. Visio is zelf verantwoordelijk voor de uitbetaling van deze middelen in het basis- en voortgezet onderwijs.

De Commissie van Onderzoek stelt vast in welk arrangement de leerling valt. Er zijn 4 arrangementen: **licht, standaard, intensief en zeer intensief.**

Met daaraan verbonden een geldbedrag afhankelijk van soort onderwijs en leerjaar.

De aanvullende bekostiging voor slechtziende en blinde leerlingen in het mbo wordt toegevoegd aan het zogenaamde 'gehandicaptenbudget' van mbo-instellingen. Deze regelingen zijn helaas niet van toepassing voor hbo- en wo-instellingen, voor het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo) en voor de scholen voor speciaal onderwijs van de clusters 2, 3 en 4.

De ambulante onderwijskundige begeleiding van leerlingen met een visuele beperking blijft binnen Passend Onderwijs de verantwoordelijkheid van Cluster 1. Cluster 1 vormt samen met Cluster 2 (voor leerlingen met een auditieve en/of communicatieve beperking) het Landelijk Speciaal Onderwijs.

Informatie en aanmelden

Algemene informatie over Visio kunt u vinden op onze website: www.visio.org

Voor inlichtingen of aanmelding kunt u contact opnemen met ons Cliëntservicebureau **088 585 85 85**. Wij helpen u graag verder.

Naast ambulante onderwijskundige begeleiding, biedt Visio Onderwijs ook (voortgezet) speciaal onderwijs en onderwijs aan leerlingen met een meervoudige beperking vanuit zeven scholen verspreid over het land.

Meer informatie kunt u vinden in de brochure van Visio Onderwijs of op de website www.visio.org/onderwijs

Veel informatie over onderwijs aan leerlingen of studenten met een visuele beperking, bijvoorbeeld over de bekostiging, is te vinden op de website: www.eduvip.nl

Koninklijke Visio
expertisecentrum voor
slechtziende en blinde mensen

www.visio.org

Volg ons op:

